

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями), спеціалізація С1.01 Економіка С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Цифрова економіка»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента (ОК-5)
Курс, семестр викладання	1 курс, 1 семестр
Трудомісткість навчальної дисципліни	4 кредитів ЄКТС (120 академічних годин), з них: - денна (очна) форма навчання: лекц. – 22 год., практ. зан. – 22 год., самост. роб. – 76 год.; - заочна форма навчання: лекц. – 12 год., практ. зан. – 12 год., самост. роб. – 96 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій

Розробник / викладач

Кокорєв Олександр Вікторович

В.о зав.каф. д.політ.н кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права
e-mail: kokorev@ukr.net
Консультації згідно розкладу консультацій кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права
E-mail: kokorev@ukr.net
Тел. +380677365975
Консультації: щовівторка з 14⁰⁰ до 16⁰⁰ год.,

	каб. 323 (головний корпус)		
Мета дисципліни	Формування у здобувачів сучасного мислення та спеціальних знань у просторі філософського світогляду та світорозуміння; набуття умінь та формування методологічних компетенцій, необхідних для практичного застосування набутих знань, для практичного відношення до майбутньої діяльності.		
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>ЗК-2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>СК-3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p>		
Програмні результати навчання, які досягаються при вивченні дисципліни	<p>ПРН-2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН-24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей</p>		

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Філософія, її статус, структура та роль у житті людини та суспільства	Становлення філософії як форми суспільної свідомості. Предмет і джерела філософського знання. Специфіка і структура філософського знання. Функції філософії. Підстави різноманітності філософських систем та вчень. Світогляд та його структурні складові. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський.
Тема 2. Історичні етапи становлення філософської онтології і сучасне бачення світу	Філософський сенс категорії буття. Буття і небуття, буття і реальність. Основне питання філософії у онтологічному аспекті. Проблема віртуального буття людини у сучасній техногенній цивілізації. Простір і час як форми існування матерії. Соціальний та віртуальний простір сучасного суспільства.
Тема 3. Свідомість як філософська проблема	Сутність свідомості. теорія відображення як один з шляхів вирішення проблеми походження свідомості. Суспільна групова та індивідуальна свідомість. Єдність свідомості та мислення. Функції мови. Свідомість та інтелект. Свідоме та несвідоме у людині. Кіберсвідомість як спроба штучного відтворення свідомості людини.
Тема 4. Філософські засади теорії пізнання	Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні. Гносеологічний аспект основного питання філософії: гностицизм, скептицизм, агностицизм. Проблема істина у філософії та її критерії. Штучний інтелект як інструмент пізнання.
Тема 5. Суспільство, його суть, структура і функції	Історико-філософська еволюція розуміння суспільства (ідеї законності, свободи, права, громадянства). Суспільство як система та його моделі: доіндустріальне, індустріального і постіндустріального. Інформаційне та постінформаційне суспільство. Засади соціокультурних трансформацій сучасного суспільства.
Тема 6. Культура як	Визначення поняття «культура» і історія його становлення. Традиція і новація як механізм розвитку культури.

необхідна умова людського буття	Структура і соціальні функції культури. Соціальна детермінація культури. Антитрадиціоналізм постмодерністської культури як проблема сучасного світу та культурна маргінальність. Цифрове мистецтво як феномен сучасної культури.
Тема 7. Філософська антропология. Проблема людини у філософії	Поняття філософської антропології та її основні стратегії осмислення людини. Уявлення про людину в історії філософської та наукової думки. Людина як біо-, соціодуховний феномен. Проекція людської реальності: індивід, особа, особистість, індивідуальність. Екзистенціонально-аксіологічні параметри буття людини в світі.
Тема 8. Цінності як регулятори людської поведінки. Цінності та ціннісні орієнтації	Проблема визначення ціннісних орієнтацій. Поняття “ціннісні орієнтації” як своєрідна конструкція з слів “цінність” і “орієнтація”. Сутність ціннісних орієнтацій, їх функцій і місця в структурі розвитку особистості. Цінності як продукти і об’єкти, які мають важливе значення для індивідуального і (чи) групового благополуччя, орієнтації як спрямованість психіки на певні предмети і об’єкти, ціннісні орієнтації як певні переконання, де предмети і об’єкти є важливими чи правильними для задоволення тих чи інших індивідуальних та групових потреб, інтересів, до яких потрібно прагнути. Поняття “ціннісні орієнтації” в тісному зв’язку з поняттям “цінність”. Проблеми цінностей як предмет уваги філософської і соціальної думки: Арістотель, Конфуцій, Т.Гоббс, Б.Спіноза, І.Кант, І.Бентам, Р.Лотце, В.Віндельбанд, Г.Ріккерт, Г.Коген, М.Гартман, М.Шелер, Ф.Ніцше, В.Соловйов, М.Бердяєв, М.Лосский, А.Тойнбі, П.Сорокін, В.Дільтей, Е.Дюркгейм, М.Вебер, У.Томас, Ф.Знанецькі, Т.Парсонс.
Тема 9. Філософські аспекти біоетики	Уявлення про біоетику і коло її проблем. Предмет біоетики. Становлення “класичного” уявлення про біоетику. Ідеї утилітаризму як відхід від класичної теорії цілей і благ. Методи біоетичних досліджень. Прагнення толерантності і діалогу в сучасному біоетичному дискурсі. Глобальна біоетика як метаєтика та новий тип світогляду. Етичні комітети – аналоги сучасних регуляторів прав людини. Філософія статі та гендеру у вимірах біоетики. Біоетика як світогляд.
Тема 10. Сучасний світ та світові глобальні проблеми сучасності	Глобалізація як сучасний світовий процес. Протиріччя, народжені феноменом глобалізації і глобальні проблеми сучасності. «Відкрите суспільство» як західна модель глобального суспільства. Концепція одновимірної людини Г. Маркузе. Концепція двуполлярної структури світу: сенс дихотомії Схід – Захід. Антиглобалізм та його провідні характеристики. Концепція С. Хантінгтона «Зіткнення цивілізацій».

Методи навчання

Практичні	В основному використовуються на практичних заняттях, відпрацюванні завдань з курсового проектування. Полягають у вирішенні здобувачами конкретних задач з філософії.
Інтерактивні	Використовуються у командних розробках у студентських наукових гуртках; аналізу найкращих результатів вирішення завдань здобувачами під час практичних занять за участю всієї навчальної групи у формі семінару.
Дистанційні (on-line)	Використовуються платформи: Zoom, Moodle, Google Meet та ін. Варіанти застосування: дистанційні лекції, консультації, бліц-опитування, передача навчальних матеріалів та результатів відпрацювання завдань в електронному вигляді.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з дисципліни	<p>Результати навчання з дисципліни «Філософія», які здобувач може продемонструвати та які підлягають ідентифікації, оцінюванню й вимірюванню, відповідають вимогам 6-го рівня Національної рамки кваліфікацій та першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме:</p> <p>Знання — розуміння ключових філософських концепцій, категорій і методів; знання основних етапів розвитку світової та української філософської думки; усвідомлення ролі філософії у формуванні світогляду, критичного мислення, етичних орієнтирів і суспільних практик; знання методології філософського аналізу та інтерпретації складних соціокультурних явищ.</p> <p>Уміння/навички – застосовувати філософські методи для критичного аналізу інформації та формування обґрунтованих суджень; аргументувати власну позицію щодо складних соціальних, етичних та культурних питань; здійснювати рефлексивний аналіз і порівняльне оцінювання різних світоглядних підходів; використовувати філософські концепції у процесі вирішення типових професійних та суспільних завдань.</p> <p>Комунікація — формулювати та презентувати філософські ідеї у зрозумілій і логічній формі; вести конструктивний академічний діалог, брати участь у дискусіях, аргументовано відстоюючи власну точку зору; здійснювати ефективну комунікацію в міждисциплінарних середовищах, інтегруючи філософські підходи у спільні проекти.</p> <p>Відповідальність та автономія – здатність до самостійного філософського мислення та етичного оцінювання суспільних процесів; відповідальність за прийняті інтелектуальні та світоглядні рішення; готовність до саморефлексії, розвитку власної критичної позиції та застосування філософських принципів у професійній діяльності й соціальній взаємодії; дотримання норм академічної доброчесності.</p>
Критерії оцінювання	<p>Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов’язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p> <p>Відмінно (A) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Дуже добре (B) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.</p> <p>Добре (C) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.</p>

	<p>Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.</p>
<p>Форма та методи контролю начальних досягнень</p>	<p>В межах даної дисципліни передбачено три види контролю: поточний, підсумковий та семестровий/академічний.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи з теми, що вивчається. При поточному контролі оцінюється: активність роботи здобувача на практичних заняттях, результати виконання ним індивідуальних завдань, контрольних робіт, якість підготовлених завдань, що виконувались під час самостійної роботи. У концепції викладу навчальної дисципліни застосовуються такі форми проведення поточного контролю: опитування, виконання контрольних вправ.</p> <p>Підсумковий контроль – це накопичена здобувачем сума балів за результатами вивчення п’яти тем та виконання завдань самостійної роботи.</p> <p>Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення екзамену, під час якого здобувачу виставляється остаточна оцінка за навчальну дисципліну, яка виводиться із суми балів за результатами підсумкового контролю та складання екзаменаційного тесту.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.</p>

Політика навчальної дисципліни

<p>Відвідування</p>	<p>Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни згідно академічного розкладу. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов’язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою дисципліни.</p>
<p>Дотримання принципів</p>	<p>Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем</p>

академічної доброчесності	вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з дисципліни можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle

Рекомендовані джерела інформації

Базові підручники та навчальні посібники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пальчинська М.В. Філософія. Навчальний посібник для підготовки до семінарських занять. Одеса, Сімекс-прінт, 2020. - 206 с. 2. Ворніков В.І. Філософська пропедевтика. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2013. 96 с. 3. Ворніков В.І. Історія філософії: Курс лекцій. Одеса, ОНАЗ ім. О. С. Попова. 2015. 232 с. 4. Vornikov V. The essential practice of philosophy: course / seminar description. Curriculum and lessons. Odesa: ONATC. 2018. 156 p. 5. Ворніков В.І. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Філософія» до виконання практичних завдань. Одеса, ДУІТЗ, 2023. 36 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів дисципліни	1. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://metod.suitt.edu.ua/ 2. http://buklib.net/books/32879/ 2. http://subject.com.ua/philosophy/volinki/151.html

Рік введення силабусу – 2025 р.	Затверджено рішенням кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права (Протокол від « 26 » 08 2025 р. № 1)	
	Завідувач кафедри 	Олексій Кокорєв
	Гарант освітньої програми 	Юлія Точиліна
	Викладачі / розробники 	Олексій Кокорєв

